

"Тўрткўлдонмахсулоти"
маъсулияти чекланган жамияти
12-Сентябрь, 2017-йилда
таъсисчиларнинг умумий
йиғилишида тасдиқланди

"Тўрткўлдонмахсулоти" маъсулияти
чекланган жамиятининг

Н И З О М И

Тўрткўл – 2017-йил

I. УМУМИЙ ҚОНДАЛАР

1. Жамиятнинг тўлик номи:

Ўзбек тилида: “Тўрткўлдонмахсулоти” маъсулияти чекланган жамияти”,
(кискартирилган номи) - “Тўрткўлдонмахсулоти” МЧЖ.

Рус тилида: Общество с ограниченной ответственностью “Тўрткўлдонмахсулоти”,
(кискартирилган номи) - ООО “Тўрткўлдонмахсулоти”.

1.2. Жамиятнинг манзили: Қорақалпоғистон Республикаси, Тўрткўл тумани,
“Удлубог” ОФЙ, 6-бўлим.

1.3. “Тўрткўлдонмахсулоти” маъсулияти чекланган жамияти” (бундан кейин
“Жамият” деб юритилади) таъсисчилар умумий йиғилишининг 30- Октябрь 2003-йил
қарорига асосланиб қорхонанинг қайта тузилиши натижасида ташкил қилинди.

1.4. Жамият юридик шахс бўлиб, ўз-ўзини бошқарувчи таъсисчилар олдида жамият
олдидаги жавобгарлигини тасдиқлайдиган белгилли микдордаги пайларга бўлинган Устав
капиталига эга субъект бўлиб топилади. Қорақалпоғистон ва Ўзбекистон
Республикаларининг Конституциялари билан кўзданилиб келинаётган Нигъмларига ва
жамият Низомига асосланиб, ўз хусусий мулки чегараси доирасидан келиб чиққан ҳолда
махсулотларни ишлаб чиқариш ёки сотиш, айирбошлаш ва хизмат кўрсатиш ишларини олиб
боради.

1.5. Жамият, Низомда кўрсатилган мақсад ва вазифаларига жавоб берадиган,
Қорақалпоғистон ва Ўзбекистон Республикаларининг амалдаги қонуни ва қонун
ҳужжатлари билан тартиблантирилади.

1.6. Жамият ўзининг мустақил балансига, ўз номи ёзилган муҳри ва нитамни, товар
белгиси ҳамда бошқа реқвизитларга эга бўлади.

1.7. Жамият чекланмаган муддатда фаолият юритади.

II. ФАОЛИЯТИ, МАКСАДИ ВА ВАЗИФАЛАРИ

2.1. Жамият ҳозирги даврга керакли ва ўринли деб топишган Ўзбекистон
Республикаси Қонунчилиги билан маън қилинмаган барча турдаги иш фаолияти юргизишни
ўзининг Низомига киритишга ҳақли.

2.2. Жамият фаолиятининг асосий мақсади фойда олишдир.

- жамият уз олдида аниқ вазифа ва мақсадларини кўйган ҳолда, юқори даражадаги
иктисодий манфаатларга эришиш, бозор иқтисодиёти муносабатларига жавоб берадиган
хусусий мулкчиликнинг барча турдаги иш фаолиятларини келажакда олиб боришдан иборат.

Жамиятнинг вазифалари ва иш фаолиятининг турлари кўидагилардан иборат:

- Ўзбекистон, Мустақил давлатлар ҳамдустлиги ва чет мамлакатларининг мулк
шаклидан қатъий назар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқарувчилардан донни сотиб олишга
иқтисосланган давлат ташкилотларидан донни сотиб олиш;

- дон, ун, арпа, ёрма, нон, макарон ва қандолат махсулотларини, омухта ем ишлаб
чиқариш ва аҳолини таъминлаш;

- ишлаб чиқариш технологияларини яхшилаш, кенгайтириш ва ишлаб чиқаришни
модернизациялаштириш, махсулотларни сотиб олиш, навли ва гибридли уруғ донларини
бошқа қишлоқ хўжалик махсулотларини сотиб олиш, уларни давлат қорхоналарига ва
ташкilotларига ҳамда бошқа харидорларнинг талаби бўйича бериш, дон ва нон
махсулотлари сакланишини таъминлаш;

- жамият уз номидан шартнома ва битимларни тузиш, Низомда белгиланган
тартибда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида шубҳа қорхоналари ташкил қилиш;

- махсуе руҳсатнома (лицензия) талаб қилинадиган иш фаолиятини олиб бориш учун
белгиланган тартибда лицензия олиш;

- лицензия асосида экспорт-импорт операцияларини амалга ошириш;
- конунчилик билан белгиланган тартибда ташқи иқтисодий фаолият билан шугулланиш;
- конунчилик билан белгиланган тартибда кўчар ва кўчмас мулк, мулкний ва номулкий ҳуқуқларни ҳамда интеллектуал мулкни эгалликка сотиб олиш, қабул қилиш, ижарага бериш ва ижарага олиш;
- кишлоқ хўжалик ва чорва маҳсулотларини етиштирувчи ёрдамчи хўжаликларни ташкил қилиш;
- конунчилик билан белгиланган диверсификация тартибда бошқа иш фаолиятини олиб бориш;

III. ЖАМИЯТНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

3.1. Жамият ҳуқуқлари:

3.1.1. Ўзбекистон Республикаси конунчилиги ва норматив ҳужжатлари асосида ўзининг молиявий хўжалик ва бошқа иш фаолияти вазифаларини тайёрлаш ва тасдиқлаш.

3.1.2. Юридик ва жиемоний шахслар билан суҳбатлар ўтказиш, шартнома ва контракт битимларига имзо чекиш, кредит ва сугурта шартлари билан комиссиялар ва бошқа юридик ҳужжатлар асосида хар хил битимлар тузиш;

3.1.3. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ва ташқарида кўчар ва кўчмас мулкни сотиб олиш, ижарага бериш ва олишлар.

3.1.4. Амалдаги конунчилик асосида лицензияланган иш фаолиятини амалга ошириш учун давлат ташкилотларидан лицензия олиш.

3.1.5. Жиемоний ва юридик тарафларга шартнома асосида ўзининг мулкний ва моддий маблағларини бериш ва шу маблағлар орқали уларнинг хўжалик, ҳамкорлик, молия ва бошқа иш ҳаракатларида қатнашиш.

3.1.6. Амалдаги конунчилик асосида Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ва ундан ташқарида ўзининг маҳсулотларини, иш ва хизматларини эркин конвертацияланадиган валютасида реализация қилиш.

3.1.7. Амалдаги конунчилик асосида таъсисчи сифатида юридик ҳуқуқига эга бўлган, ўзининг янги хўжалик структураларини, шўъба корхоналарни, чет элдаги ҳамкорлар билан бирга қўшма корхоналарни, шу билан бирга банкларда ҳисоб рақамларини очиб ҳуқуқларига эга бўлган ўзининг филиал ва бўлимларини ташкил қилиш ҳамда уларни иш вазифаларини ҳуқуқ ва мажбуриятлари тўғрисидаги Режани тасдиқлаш.

3.1.8. Юридик ва жиемоний тарафлардан олинган бир марталик ишонч қоғозлари орқали Ўзбекистон Республикаси ва ундан ташқарида бошқа корхоналар, идоралар, фирмалар, юридик ва физик тарафларни, шунинг билан бирга чет элларда, уларнинг вакиллари сифатида иш олиб бориш.

3.1.9. Ўзининг структурасини, иморатларини узича аниқлаш ва узгартириш, меҳнат хақи системаларини, меҳнат натижалари сифатини ва урчамини иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни аниқлаш.

3.1.10. Юридик шахс бўлмай туриб подряд шартномалар тузиб, илмий техник, рационализаторлик, далолатчилик фирмаси ва бошқа жамоаларни узлуксиз ва вақтинча турларини очиб.

3.1.11. Мамлакат ва жамият бошқарув бирлашмаларига жамият иш ва чора тadbирлари буйича тушунтиришлар бериш ва уларни қўллаб-қувватлашишида қатнашиш.

3.2. Жамият мажбуриятлари:

3.2.1. Амалдаги конунчиликка мувофиқ норматив ҳуқуқий ҳужжатлар ва жамият томонидан тузилган шартномалар, контрактлар, битимлардан келиб чиқадиган мажбуриятларни бажариш, эркин турдаги шартларига мувофиқ бозор қондиларига буйсуниш.

3.2.2. Пай эгалари орасида соф даромадларини тақсимлаш мажбуриятларини сузсиз бажариш.

3.2.3. Амалдаги қонунчиликка мувофиқ Жамиятга ишга олинган ишчи ходимларни ижтимоий рағбатлантириш, соғлиқни сақлаш, техника хавфсизлиги, ёнгина қарши хавфсизлигини, санитария-гигиена, атроф муҳитни муҳофаза қилиш билан боғлиқ вазифаларни бажариш.

IV. ПАЙЧИЛАР ХУКУКЛАРИ БИЛАН МАЖБУРИЯТЛАРИ

4.1. Жамият мулкига қўшган пай улушлари ҳажмига қарамадан, улар Жамият вазифаларини таъдиқлаш ва бошқаришда тенг ҳуқуқларга эга. Пай эгалари барча қўриладиган масалалар ечимини пайчилар умумий йиғилишларида қилишувлар асосида маъқуллашади.

4.2. Пай эгалари Жамият мулки эгалари бўлиб ҳисобланиб, қуйидаги ҳуқуқларга эга.

- Жамият пай эгалари реестри тизимга олинishi;
- Жамият бошқарувида катнашиш;
- Жамият фойдасидан бир булагини дивидент турида олиш;
- Барча қўриладиган масалаларни ечишда узининг овоз бериш ҳуқуқига эга бўлиб, пайчилар йиғилишида катнашиш;
- Жамият Низомига мувофиқ Жамият молиявий ҳужалик фаолияти натижалар ҳақида тулик ва аниқ маълумотлар олиш;
- Қўшган меҳнат улуши, пайчилар сони ва мулкка қўшган улушига қўра Жамият фаолияти натижаларида олинган фойдасини олиш;
- Жамиятни тузишда Жамият мулкнинг бир булагини узининг пайига қараб олиш;
- Уз манфаатларини қўзғаб ассоциация ва бошқа бир жамият таъсисчиларига бириктириш;
- Олдин қилинган билан белгиланган иш ҳақини олиш ёки жамият фойдасини тақсимланганда узининг улушини орттириш асосида Жамият ишига катнашиш;
- Аввал бошқа пай эгаларига хабар бериб, ревизиялар, молиявий ҳужалик ишларини аудиторлик текширувини ташкиллатириш, бухгалтерия ҳисоб китобларини, тулов топшириқлар ва бошқа ҳужжатлардан нусха текширишини ташкиллатириш йўли билан Жамиятнинг ишларини назорат қилиш;
- Узининг Низом капиталига қўшган улушини айириб олиш, бошқа пай эгаларига сотиш, Жамият пай эгалари тизимидан чиқиш. Пай эгалари қўшган улуши пай эгалари умумий йиғилиши қарори билан аниқланади.

4.3. Пай эгаларини мажбуриятлари.

- Таъсисчилар шартномасига асосан Жамият Низом капиталига уларнинг улушини қўшиш;
- қўрсатилган Низом ва таъсисчилар шартномаси шартларини бажариш;
- Тижорат сирини сақлаш;
- Бошқа пай эгаларини руҳсатини олмай туриб, Жамият мулкнинг уз манфаатига ёки бошқа бир ёт тарафлар манфаатини қабулламастик.

V. ХУЖАЛИК ВАЗИФАЛАРИ АСОСИ

5.1. Жамият вазифаларининг умумлашган асоси фойда-даромад олиш ҳисобланади.

5.2. Солиқ ва бошқа мажбурий туловлардан кейинги Жамиятнинг фойдаси Жамият ихтиёрида қолади ва Низомда қўрсатилган шартлардан бошқа вақтларда ҳеч ким тарафидан олинмайди. Жамият фойдасини тақсимлаш йўналишларини узи белгилайди.

5.3. Жамият ходимларининг меҳнат маблағлари уларнинг хусусий мулк улуши билан жамият мажбуриятларининг натижалари ҳисобига мувофиқ аниқланади, солиқ билан тартибланади ва максимум улчамлар билан чекланмайди.

5.4. Жамият ходимлари меҳнат ҳақи минимал улчами Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги асосларида жамият тарафидан белгиланади.

VI. ЖАМИЯТ НИЗОМ ЖАМГАРМАСИ, МУЛК ВА ФОЙДАНИ ТАКСИМЛАШ

6.1. Жамият уз балансида қуратиладиган амалдаги фондлар билан айланма маблағлар ҳамда бошқада бойликлари жамият мулки бўлиб ҳисобланади. Жамият мулкининг ҳажми ва баҳоси чекланмайди.

6.2. Жамиятнинг Низом жамгармаси таъсисчилар шартномасининг режаларига мувофиқ 23357300 (йигирма уч миллион уч юз эдик етти миң уч юз) сўм бўлиб, сотиб олинган акциялар билан тулик қушилган моддий бойликлар маблағларидан иборат.

6.3. Низом жамгармаси солиқлаштиришдан озод этилади.

6.4. Низом жамгармасининг миқдори пай эгаларининг қарори билан қупайтирилиши ёки камайирилиши мумкин. Низом жамгармасига улушларининг миқдорига қушимча улушларининг таъсири туғрисидаги масалалар пай эгаларининг умумий йиғилишида ечилади. Низом жамгармасининг қупайтирилиши ёки камайирилиши Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги асосида амалга оширилади.

6.5. Жамият Низом жамгармаси тулиги билан тузилгандан сўнг, пай улушларининг руйхатини тузади ва пай эгаларига Низом жамгармасига қушилган улушига мувофиқ тегишли ҳужжат (сертификат) берилади. У сертификатлар фақат пай эгалари ўртасида тақсимланади.

6.6. Жамият мулкининг келиб чиқиш томонлари:

- пай эгаларининг бошқа бир пул ва мулк шаклидаги маблағлари;
- фаолиятдан келиб тушган даромадлари;
- қимматбаҳо қоғозларни сотишдан келиб тушган даромадлари;
- банк ёки бошқа қарз бурвчилардан олинган қарзлар;
- бюджетдан келиб тушган капитал тушумлар билан дотациялар;
- юридик ва жисмоний шахслардан текин ва хайр саҳоват туловлари;
- қонунчилик билан маън қилинмаган бошқа бир ҳаракатлар;

6.7. Жамият пай эгаларининг қарори билан амалдаги қонунчилик ва ушбу Низомга мувофиқ уз мулкига эгаллик этишга ва фойдаланишга ҳақли;

6.8. Жамият қасаба ва ижтимоий таъминотни ривожлантириш мақсадида қушимча ҳаражатларни келтириш учун амалдаги қонунчиликка мувофиқ қимматбаҳо қоғозлар (облигациялар) чиқаришга ва сотишга ҳақли.

6.9. Пай эгаларининг сертификатларини қайтиб сотиб олиш учун ва келган зарарларни тиклаш учун жамият Резерв фондиди тузади. Резерв фонди Низом қаниталининг 20 % дан иборат. Шу даражага етгунча жамият узининг соф фойдасидан 5 % миқдоригача маблағларни ҳар йили Резерв фондига утқазиб туради. Резерв фонди Низомда қуратиладиган мақсадларгагина ишлатилиши шарт.

6.10. Жамиятнинг топган фойдаси моддий чикимларга, солиқ ва бошқа шартли турдаги туловларга, реинвестицияларни амалга оширишга ҳамда жамият ходимларининг иш ҳақи туловларига ишлатилади. Шундан қолган фойда жамиятнинг соф фойдаси бўлиб ҳисобланади ва у пай эгаларига тегишли бўлган улушларга пропорционал турда дивидендлар тулаш учун сарфланади.

6.11. Дивиденд тақсимлаш йилига бир марта ёки йил натижалари бўйича йилига 2 марта (оралиқ дивидендлар) бўлади, уларнинг миқдорини пай эгаларининг умумий йиғилиши аниқлайди.

VII. ЖАМИЯТ БОШКАРУВ ОРГАНЛАРИ

7. Жамиятнинг кузатув кенгаши таркибига Уздонмахсулот акционерлик компанияси томонидан сайланган кузатув кенгаши аъзолари умумий сонининг 26%дан кам бўлмаслиги:

- Кузатув кенгаши вазифасига кирадиган барча масалалар буйича қарорлар кузатув кенгаши аъзоларининг 4 дан 3 қисмига эгаллик этувчи акционерлар тулик бўлгандан кейин қўччилик овоз билан қабул қилиниши;

- Бажарувчи орган бошлиғи ва унинг шахсий таркиби акционерларнинг умумий йиғилишида қатнашувчи овоз берувчи акцияларнинг 4 дан 3 қисмига эгаллик этувчи акционерларнинг қўччилик овоз билан қабул қилиниши;

- Корхоналар ва уларнинг филиаллари бошлиқларига раҳбарлик ва касб тажрибасига эга бўлган ходимлар «Уздонмахсулот» ДАК, давлат мулк қўмитаси ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, вилоят ва Тошкент шаҳар ҳокимиятлари томонидан альтернатив шаклда танланади ва акционерлар (таъсисчиларнинг) умумий йиғилишлари ёки кузатув кенгашларига тайёрлаш учун такдим қилинади.

7.1. Жамиятни бошқариш «Маъсулияти чекланган ва қўшимча маъсулиятли жамиятлар тўғрисида»ги 6 декабр 2001 йил Ўзбекистон Республикаси Қонуни ва Ушбу Низом асосида амалга оширилади. Жамиятни бошқаришнинг юқоридаги жамият – пай эгаларининг умумий йиғилиши ва Бошқарув аппарати - Бошқарма амалга оширади.

7.2. Пай эгаларининг умумий йиғилиши барча пай эгаларининг ёки уларнинг вакилларининг тулик қатнашувида амалга оширилади.

7.3. Пай эгаларининг умумий йиғилишининг қарори, шу йиғилишда барча пай эгаларидан қўччилик овоз берилганда амалда қабулланган деб ҳисобланади.

7.4. Пай эгалари умумий йиғилишининг асосий саволларига қуйидагилар киради:

- жамият Низомига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ёки янги тартибдаги Низомни тасдиқлаш;

- жамиятни қайта ташкил этиш, бирлаштириш, бирлаштириш комиссиясини тайинлаш, оралик ва жамғариш балансини тасдиқлаш;

- жамият Низом жамғармасини қўпайтириш ёки камайитириш;

- бошқарма бошлиғини ва аъзоларини тайинлаш;

- уларнинг ваколатларини муддатидан олдин тухтатиш;

- жамият тафтиш комиссияси бошлиғини ва аъзоларини сайлаш, уларнинг ваколатларини муддатидан олдин тухтатиш;

- жамиятнинг йиллик ҳисоботларини, бухгалтерия балансларини, фойда ва зарарлар ҳисоботларини тасдиқлаш, фойда ва зарарларни тақсимлаш;

- қонунчиликда назарда тутилган бошқа масалаларни куриб чиқиш.

7.5. Пай эгаларининг ҳар йиллик умумий йиғилишини ўтказиш тўғрисида пай эгаларини хабардор қилиш муддати 30 кун. Пай эгаларининг ҳар йиллик умумий йиғилиши молия йили тамом бўлгандан кейин 6 ой ичида ўтказиш керак.

7.6. Умумий йиғилишга чақириниш ва унинг билан боғлиқ бошқа масалаларини ечилиш бошқарма бошлиғига юклаш.

7.7. Пай эгаларини йиғилиши жамиятнинг иш фаолиятига боғлиқ бошқа масалаларни ҳам қўриб чиқишга ҳақли.

7.8. Пай эгалари орасида, шунингдек, ундан танқари сайланган Бошқарма Жамиятнинг Бошқарув аппарати бўлиб ҳисобланади.

7.9. Бошқарма жамиятнинг қўччилик иш фаолиятига раҳбарлик фаолиятини олиб боради. Бошқарма фаолиятини раҳбар бошқаради. У бу лавозимга пай эгаларининг умумий йиғилиши томонидан тайинланади.

7.10. Бошқарма бошлиғи:

- пай эгаларининг умумий йиғилиши пайчилар орасидан ёки ташқаридан тайинланади;

- жамият иш фаолиятида қонунчиликни сақлайди;
- жамият томонидан юкори ташкилотлар ва фукаролар билан иш олиб боради;
- пайчиларнинг умумий йигилишига йил ҳисоботи ва баъансини тақдим қилади;
- тасдиқланган смета орқали (нақд ёки нақденз турда) жамиятнинг мулки ва пул маблағлари билан иш олиб боради,
- банкларда ҳисоблаш ва бошқа ҳисоб рақамларини очади;
- пайчилар олдида жамиятнинг мулки ва пул харажатларининг харажатлари туғрисида ҳисобот беради;
- ишчи-ҳодимларни ишга қабул қилиш масалаларини ечади;
- шартномалар тузади;
- барча ҳодимларга шартли равишда баъжарадиган буйруқ ва топшириқларни чиқаради;
- Низом ҳужжатларида назарда тутилган бошқа масалаларни ечади.

7.11. Тафтиш комиссияси:

Жамиятнинг молиявий ҳужалик фаолиятини ривожлантириш учун пайчиларнинг умумий йигилишида тафтиш комиссиясини сайлайди. Унинг вазифаларини ва аъзолари сонини пайчиларнинг умумий йигилиши тасдиқлайди.

7.12. Тафтиш комиссияси бошлиғи ва аъзоларининг мажбуриятлари:

- жамият бошқарув, моддий жавобгарлик лавозимида ишлан ҳуқуқига эга эмас;
- тафтиш комиссияси мажбурияти туғрисида пайчиларнинг умумий йигилишида тегишли режа тузади;
- пайчиларнинг умумий йигилиши томонидан юқланган вазифаларга лойик топширмалари орасида уз иш фаолиятини олиб боради ва қонунчиликда назарда тутилган бошқа масалаларни ечади.

7.13. Пайчиларнинг умумий йигилишининг ва бошқарманинг иш тартиби, ҳуқуқлари ва мажбуриятлари, шунингдек, улар томонидан қарорлар қабул этиш тартиби пайчиларнинг умумий йигилишида тасдиқланган режалар билан белгиланади.

VIII. ЖАМИЯТНИНГ МЕХНАТ ИШТИРОКЧИЛАРИ

8.1. Жамият олдида қуйилган мақсад ва мажбуриятларга, молиявий ҳужалик иш фаолиятини амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикаси фуқароларидан ташқари, чет эл фуқароларини ҳам меҳнат фаолиятига жалб қилиш мумкин.

8.2. Ишга қабул қилиш меҳнат шартномаси асосида амалга оширилади. Ишга қабул қилинган фуқаролар Ўзбекистон Республикаси Қонунчилиғига бўйбунлади.

8.3. Жамиятда фаолият юритаётган ҳодимларни Ўзбекистон Республикасидаги амалдаги қонунчиликка асосан ҳавфсизлик ва ижтимоий ҳимоя қилинади.

8.4. Жамият меҳнат иш хақини тулаш формаларини, шунингдек, бошқа топши даромадларини хизматчилар орасида тақсимлаш, штат қадвалини тузади.

8.5. Меҳнат тартиби билан мазмуни, меҳнат иш хақи туловлари жамиятнинг ички тартиб қоидалари билан аниқланади.

8.6. Жамият ҳодимлари учун енгилдиклар ва узгартиришлар жамият пай эгаларининг умумий йигилишида аниқланади.

8.7. Жамият билан ҳодимлар уртасида буладиган тортишувлар амалдаги қонунчилик асосида ечилади.

IX. ХИСОБГА ОЛИШ, ХИСОБОТ БЕРИШ ВА ЖАВОБГАРЛИК

9.1. Жамият уз фаолияти натижаларини оператив ва бухгалтериявий ҳисоботларини ҳисобга олади, давлат статистика органлари томонидан тасдиқланган шаклларда статистик ҳисобот беради.

9.2. Ҳисоботнинг барча турлари пайчиларнинг умумий йигилишида тасдиқланади.

